

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інституту держави і права
імені В. М. Корецького
Національної академії наук України,
доктор юридичних наук, професор,
академік НАПрН України,
заслужений юрист України
О. В. Скрипнюк

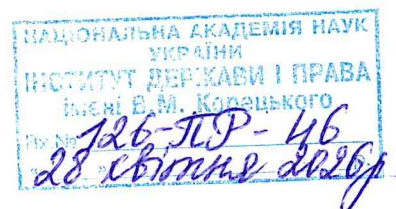
2 квітня 2026 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації у вигляді наукової доповіді (захист наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії) Кубка Андрія Євгеновича на тему: «Державний інтерес у публічному та приватному праві (теоретико-методологічне дослідження)», поданої на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.01 «Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень»

Кубко Андрій Євгенович проходив підготовку в докторантурі Інституту держави і права імені В. М. Корецького, до якої був зарахований з 1 листопада 2018 по 31 жовтня 2020 року для завершення написання докторської дисертації. Написання докторської дисертації завершено у відділі теорії держави і права Інституту держави і права імені В. М. Корецького в рамках науково-дослідних тем: «Правовий прогрес: запити громадянського суспільства» (01.2017 – 12.2019, державний реєстраційний номер РК 0117U002697), «Роль правової доктрини в реформуванні національної правової системи: запити – підходи – рішення» (01.01.2020 – 31.12.2021, державний реєстраційний номер 0119U103206), «Оптимізація правотворчої діяльності: теоретико-прикладні засади» (I кв. 2022 – IV кв. 2024, державний реєстраційний номер 0121U114449).

Тему дисертації затверджено на засіданні Вченої ради Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України 20 листопада 2018 р. (протокол № 11).

Науковий консультант – доктор юридичних наук, професор, академік Національної академії правових наук України, заслужений юрист України, заступник директора Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України Оніщенко Наталія Миколаївна.

Після завершення наукової програми здобувач Кубко Андрій Євгенович отримав позитивний відгук наукового консультанта щодо докторської дисертації, зокрема щодо висновків і рекомендацій, сформульованих у докторській дисертації, їх новизни, повноти викладу в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації, з оцінкою дотримання принципів академічної доброчесності у процесі підготовки докторської дисертації та виконання індивідуального плану наукової роботи.

На виконання п. 11 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.11.2021 № 1197, кандидат юридичних наук Кубко Андрій Євгенович звернувся із письмовою заявою на ім'я голови вченої ради Інституту держави і права імені В.М. Корецького НАН України, директора цього Інституту, доктора юридичних наук, професора, академіка НАПрН України О.В. Скрипнюка про проведення попередньої експертизи докторської дисертації Кубко А.Є. та надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення її результатів.

Попередня експертиза докторської дисертації проводилась у відділі теорії держави і права Інституту держави і права імені В.М. Корецького НАН України, на базі якого було 2 квітня 2026 р. організовано і проведено фаховий семінар для апробації докторської дисертації (протокол засідання №3).

Кандидатом юридичних наук Кубко А.Є. до відділу теорії держави і права Інституту держави і права імені В.М. Корецького НАН України надано наукову доповідь обсягом 146 сторінок, з яких основний текст 122 сторінки, анотація та додатки – 24 сторінки, одноосібну монографію

«Державний інтерес у публічному та приватному праві (теоретико-методологічне дослідження)» обсягом 472 с., яку рекомендовано до друку Вченою радою Інституту держави і права імені В.М. Корецького НАН України (протокол № 8 від 24 червня 2025 р.) і опубліковано у 2025 році (підписано до друку 29 вересня 2025 р., тираж 400 прим., ум. друк. арк. 27,44), реферат, наукові публікації, в яких висвітлені основні наукові результати докторської дисертації.

Призначені рішенням Вченої ради Інституту держави і права імені В.М. Корецького НАН України (протокол №4 від 3 березня 2026 року) **рецензенти**, а саме:

Пархоменко Наталія Миколаївна, доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАН України, заслужений юрист України, завідувач відділу теорії держави і права Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України;

Сіренко Василь Федорович, доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАН України, академік НАПрН України, головний науковий співробітник відділу теорії держави і права Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України;

Батанов Олександр Васильович, доктор юридичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, провідний науковий співробітник відділу конституційного та муніципального права Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України,

заслухавши наукову доповідь, розглянувши монографію «Державний інтерес у публічному та приватному праві (теоретико-методологічне дослідження)», реферат, наукові публікації, в яких висвітлені основні наукові результати докторської дисертації, а також за результатами фахового семінару на базі відділу теорії держави і права Інституту держави і права імені В.М. Корецького НАН України (протокол засідання №3 від 2 квітня 2026 року) визначили наступне.

Актуальність теми дослідження. Проблема інтересів держави залишається однією з найактуальніших у правових дослідженнях у багатьох країнах світу, оскільки має як теоретико-правове, так і практичне значення для сучасної правової доктрини. Це особливо важливо для правової системи сучасної України, яка живе в умовах воєнного стану, і вимагає науково обґрунтованих, методологічно виправданих та ефективних заходів по захисту державних інтересів. Теоретико-методологічне дослідження проблем державних інтересів у публічному й приватному праві, стає особливо актуальним у зв'язку із сучасним станом України, який вимагає ефективного захисту життєво важливих державних інтересів.

Без наукового розуміння питань інтересів держави неможливим є й ефективне виконання завдань держави, досягнення її цілей. Розуміння інтересів держави, їх інтерпретація тісно пов'язані із такими глобальними питаннями як: якою є природа держави; що собою являє держава; як слід підходити до визначення її завдань, функцій, до здійснення державними інституціями їх повноважень, до взаємодії держави із особою, із суспільством; яким є місце держави у системі міжнародного правопорядку.

З теоретико-методологічної точки зору, розуміння інтересів держави впливає на побудову інститутів держави, державного механізму, визначення основних напрямків їх діяльності, на розвиток законодавства, трансформацію інститутів права, іноді цілих правових галузей, що робить проблематику інтересів держави важливою не лише в межах загальної теорії держави і права, а й на рівні теорії правових галузей

Державні інтереси виникають одночасно з утворенням держави і є необхідним елементом будь-якої державно-правової системи, іманентно впливаючи на суспільство в цілому. Державні інтереси, які за своєю природою мають публічний характер, як правило, забезпечуються одночасно нормами публічного й приватного права, механізми правового регулювання яких мають свої особливості.

Проблематика інтересів держави справляє вплив на функціонування інституту прав людини, оскільки інтереси держави нерідко обумовлюють необхідність застосування з боку державної влади заходів обмежень прав людини, втручання держави в права людини, що потребує особливо виважених, науково обґрунтованих підходів як до розуміння інтересів держави, так і до процесу, механізмів їх забезпечення.

Актуальність проблеми державних інтересів у публічному і приватному праві обумовлена також тим, що взаємозв'язок теоретичної конструкції інтересів держави із розумінням природи й сутності держави, її завдань і ролі багатогранний і складний, що вимагає досить об'ємних комплексних правових досліджень. Таке дослідження передбачає не лише аналіз вітчизняних і зарубіжних теоретичних здобутків, але й спеціальний аналіз чинного законодавства – національного міжнародного та іноземного.

Проблема державних інтересів у публічному й приватному праві залишається актуальною і з огляду на довготривалі трансформаційні процеси, пов'язані з переходом правової системи й держави загалом від тоталітаризму й командно-адміністративної економічної моделі до засад правової держави і ринкової економіки. Ці процеси, хоча й розпочалися на початку 90-х років із здобуттям Україною незалежності, є поступальними, складними й інколи суперечливими з огляду на деякі фактори як юридичного, так і політичного, соціального, економічного, ідеологічного і навіть психологічного характеру. Перерозподіл пріоритетів від публічних елементів до приватних механізмів правового впливу на суспільство тісно пов'язаний зі зміною уявлень про інтереси держави, про підходи до їх забезпечення та про співвідношення державних інтересів з інтересами публічними, а також із іншими соціальними інтересами, у тому числі з інтересами суспільства, колективів, територіальних громад, окремих груп громадян.

Оцінка змісту докторської дисертації. Наукова доповідь обсягом 146 сторінок, з яких основний текст 122 сторінки, анотація та додатки – 24

сторінки. Наукова доповідь узагальнює результати наукових досліджень автора, відображає зміст, наукову новизну отриманих результатів та основні авторські висновки, які викладені в монографії, за результатами якої вона підготовлена. Наукова доповідь складається з анотації, списку опублікованих праць за темою дисертації, вступу, в якому подано загальну характеристику дисертації, у тому числі наукову новизну докторської дисертації, узагальненого змісту основних авторських ідей та висновків п'яти розділів і 16 підрозділів монографії та висновків. Монографія складається зі вступу, п'яти розділів, що містять 16 підрозділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг монографії становить 472 сторінки, з яких основний текст монографії – 430 сторінок, список використаних джерел розміщений на 42 сторінках (містить 530 найменувань). Зміст монографії відповідає визначеній меті, поставлені здобувачем наукові завдання вирішено, мету дослідження досягнуто, характеризується єдністю змісту. Робота виконана державною мовою. Структура монографії побудована логічно і являє собою:

Розділ 1 присвячено дослідженню інтересу в публічному та приватному праві як явища правової дійсності. Як необхідний первинний етап дослідження державних інтересів у монографії викладено генезу основних зовнішніх ознак інтересу та проаналізовано його основні характеристики. Інтерес як узагальнена категорія у публічному і приватному праві запропоновано розглядати як чинник формування об'єктивного права; як об'єкт правової охорони і правового захисту; як передумову суб'єктивного права; як чинник, що впливає на характер правореалізації; як предмет збалансування в праві; як фактор протидії неправомірній діяльності.

Обґрунтовано розуміння інтересу як складної структурованої категорії, яка включає матеріальні й нематеріальні потреби суб'єкта інтересу; усвідомлення таких потреб та можливі необхідні й придатні для цього засоби їх задоволення. Виходячи із розробленої вітчизняною наукою

концепції «потребового праворозуміння», обґрунтовано розуміння інтересу як залежності між потребами і можливістю їх задоволення правовими способами.

Розділ 2 містить дослідження природи, ознак, завдань, функцій держави як носія інтересів в публічному та приватному праві. Розкрито значення держави як носія інтересів у публічному і приватному праві, включаючи теоретико-методологічний аналіз держави як носія інтересів з погляду реалізації її функцій і виконання завдань. Запропоновано класифікувати завдання держави як носія державних інтересів на первинні й похідні завдання.

У дослідженні розкрито функції держави як носія інтересів у публічному і приватному праві у сфері законодавчої, адміністративної й судової діяльності. Адміністративна функція держави досліджується в контексті проблеми застосування державними органами дискреційних повноважень, які мають потенційну загрозу нівелювання державних інтересів, їх спотвореного сприйняття. Судова функція держави аналізується з точки зору забезпечення судами оцінки пропорційності між спрямованими на забезпечення державних інтересів цілями дій (рішень) органів влади та правами, свободами, інтересами особи.

Розділ 3 присвячено аналізу природи державного інтересу в публічному та приватному праві. Запропоновано поняття й ознаки державних інтересів як правової категорії. Інтереси держави визначено як об'єктивні визнані державою інтереси, які засновані на загальносуспільних (публічних) потребах і релевантні по відношенню до цих потреб з точки зору правових засобів їх реалізації та спрямовані на виконання первинних завдань держави.

Розроблено підхід до державного інтересу як об'єктивного явища державно-правової дійсності, що відображає зв'язок потреб держави й суспільства з можливістю їх задоволення правовими засобами. Досліджено взаємодію, співвідношення, діалектичний зв'язок інтересів держави із

дотичними категоріями – суспільними, публічними, відомчими, колективними інтересами, інтересами територіальних громад, включаючи аналіз проблем неспівпадіння між державними інтересами та інтересами територіальних громад і обмежень інтересів територіальних громад в інтересах держави.

Розділ 4 розкриває процес забезпечення державного інтересу в публічному та приватному праві. Проаналізовано механізм забезпечення інтересів держави в публічному та приватному праві, включаючи особливості юридичного забезпечення державних інтересів у сучасних воєнно-політичних умовах. Визначено основні риси, тенденції розвитку і трансформації публічно-правових і приватно-правових відносин як специфічних сфер функціонування інтересів держави, що має вплив на процес одночасного забезпечення інтересів держави у сфері публічного і приватного права.

Забезпечення інтересів держави запропоновано розглядати як узагальнену категорію, яка включає як реалізацію, так і захист цих інтересів та здійснюється в рамках чинного правового механізму. Розроблено поняття і систему ознак правового механізму забезпечення інтересів держави. Проаналізовано принципи функціонування правового механізму забезпечення інтересів держави, а також обмеження у застосуванні державними органами цього механізму.

Насамкінець у *Розділі 5* висвітлюються питання юридичної відповідальності держави в механізмі забезпечення державних інтересів. Розкрито природу, підстави, ознаки й особливості реалізації відповідальності держави в механізмі забезпечення державних інтересів.

Запропоновано підходи до розуміння функцій відповідальності держави при забезпеченні державних інтересів – запобігання використанню державними інституціями неналежних юридичних засобів, які непридатні для забезпечення реальних інтересів держави. Розроблено поняття й ознаки підстав відповідальності держави в механізмі забезпечення державних

інтересів. Запропоновано низку критеріїв класифікації підстав відповідальності держави.

За результатами проведеного дослідження сформовано наукові та прикладні висновки, пропозиції, рекомендації. В цілому висновки, яких доходить здобувач в результаті дослідження державного інтересу в публічному та приватному праві можна оцінити як такі, що є достатньо аргументованими, характеризуються науковою новизною, мають загальнонаціональне значення для сучасної юридичної науки і заслуговують на підтримку.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що дисертація є першим комплексним дослідженням державного інтересу як правової категорії у публічному та приватному праві, включаючи природу, ознаки державних інтересів, їх місце в правовій системі, механізм забезпечення у публічно-правових і приватно-правових відносинах, відповідальність держави в механізмі забезпечення державних інтересів. У роботі аргументовано низку нових концептуальних положень, висновків і рекомендацій, зокрема:

вперше:

– визначено систему ознак держави як носія інтересів у публічному та приватному праві, до яких належать: багатоаспектний характер діяльності держави, системність органів державної влади, усвідомлення необхідності обмеження повноважень демократичної держави, інтеграція держави в міжнародно-правові інституції, чим зумовлене комплексне розуміння державного інтересу як чинника формування об'єктивного права, як об'єкта правової охорони і захисту, як передумови суб'єктивного права, як предмета збалансування в праві, а також як фактора протидії неправомірній діяльності;

– у співвідношенні із поняттями «потреба», «мотив», «бажання» запропоновано поняття інтересу, яке поряд із його розумінням як залежності між потребами й можливістю їх задоволення включає

усвідомлення потреб матеріального й нематеріального характеру, а також наявність засобів їх реалізації: інтерес – це усвідомлена потреба матеріального або нематеріального характеру, яка передбачає наявність засобів її реалізації;

– сформульовано поняття державного інтересу як об'єктивного явища державно-правової дійсності, що відображає зв'язок потреб держави і суспільства з можливістю їх задоволення виключно правовими засобами: державний інтерес – це правова категорія, що відображає публічно визнану державою об'єктивну необхідність задоволення державних і суспільних потреб структурованими релевантними правовими засобами;

– виокремлено рівні завдань держави як носія інтересів у публічному та приватному праві, розкрито характер взаємодії між первинними й похідними завданнями держави, що обумовлює різні правові наслідки забезпечення державних інтересів при виконанні цих завдань, а також визначено вплив завдань держави на обсяг застосування державою юридичних засобів забезпечення державних інтересів;

– запропоновано визначення наукового аналізу завдань держави у контексті державних інтересів у якості окремої методологічної проблеми в межах предмета теорії держави і права;

– визначено систему ознак державних інтересів, ґрунтуючись на розумінні природи і завдань сучасної української держави та її правової системи, характерною особливістю якої є інтегрованість у міжнародно-правові структури, включаючи міжнародно-правові зобов'язання, що формує якісно нові умови функціонування державних інтересів;

– запропоновано узагальнене поняття «забезпечення державних інтересів», яке включає «реалізацію державних інтересів» і «захист державних інтересів», що відображає розкрити в дослідженні послідовну, стадійну діяльність державних органів із дотриманням комплексу вимог на кожній стадії функціонування державних інтересів;

– визначено ознаки механізму забезпечення державних інтересів на основі запропонованої системи критеріїв допустимості його застосування та встановлення найбільш важливих для забезпечення державних інтересів регулятивних елементів (підзаконне регулювання, дискреційні повноваження, судовий контроль тощо) у межах реалізації законодавчої, адміністративної й судової функцій держави включно з можливими обмеженнями у механізмі забезпечення державного інтересу;

– обґрунтовано поняття механізму забезпечення державних інтересів як багаторівневої системи нормативних правових засобів цілеспрямованої послідовної (стадійної) реалізації й захисту державних інтересів системою державно-правових інституцій;

– визначено стадії реалізації державного інтересу: 1) ідентифікація державного інтересу; 2) визначення потреб, покладених в основу інтересу; 3) визначення юридичних засобів реалізації інтересу; 4) оцінка наслідків застосування засобів реалізації державного інтересу;

– визначено стадії захисту державного інтересу: 1) оцінка поточного державного інтересу; 2) ідентифікація факторів загрози державному інтересу; 3) визначення осіб, соціальних структур та інституцій, які створюють загрозу державному інтересу; 4) визначення правових засобів, необхідних для захисту державного інтересу; 5) оцінка ефективності застосовуваних засобів захисту державного інтересу;

– встановлено, що ефективне забезпечення державних інтересів вимагає обов'язкового дотримання як у публічному, так і в приватному праві принципів використання юридичних засобів, до яких належать принцип врахування зовнішніх чинників, принцип співставлення можливих засобів забезпечення державних інтересів, принцип прогнозованості ефективності засобів забезпечення державних інтересів;

– запропоновано розуміння юридичної відповідальності держави як необхідного елемента механізму забезпечення державних інтересів;

– розкрито дихотомічну природу відповідальності держави в механізмі забезпечення державних інтересів, яка відображає можливість відповідальності держави як у національному правопорядку, так і в міжнародних юрисдикційних інституціях;

– визначено ознаки та підстави юридичної відповідальності держави з огляду на забезпечення державних інтересів і запропоновано класифікацію цих підстав, а також визначено особливості функцій юридичної відповідальності держави в механізмі забезпечення державних інтересів;

– визначено поняття підстав відповідальності держави у зв'язку із забезпеченням державних інтересів: підстава відповідальності держави – це вчинення державою порушення державних інтересів, яке полягає в заподіянні державою шкоди державним інтересам або в невиконанні чи в неналежному виконанні державою обов'язку забезпечення державного інтересу, що виражається невжиттям або недостатнім вжиттям заходів із встановлення або ідентифікації державного інтересу, із визначення наявних чи потенційних загроз цьому інтересу або в незастосуванні чи в неналежному застосуванні правового механізму забезпечення державного інтересу.

– розроблено й запропоновано для впровадження правовий механізм оцінки підзаконних актів на предмет ризиків невідповідності закону державному інтересу, що передбачає визначення факторів такого ризику, аналіз наслідків застосування підзаконного акту, який не відповідає державному інтересу, а також зупинку дії підзаконного акту і порушення перед суб'єктом законодавчої ініціативи питання про зміну закону, який не відповідає державному інтересу й на виконання якого спрямований підзаконний акт.

удосконалено:

– гносеологічне розуміння інтересу як правової категорії в площині історичного екскурсу та сучасних особливостей і характеристик правової системи України;

– визначення форм (суперечність, розбіжність, неузгодженість) та передумов конфліктної взаємодії інтересів у публічному і приватному праві; особливостей конфліктної взаємодії між інтересами в процесі реалізації і захисту державного інтересу;

– розуміння державного інтересу як феномена правової системи, що забезпечується правовими засобами як публічного, так і приватного права, які доповнюють одне одного;

– розуміння державного інтересу як структурованого явища, як системи взаємопов'язаних елементів, кожен з яких має правове значення;

– положення про природу державного механізму й механізму правового регулювання в площині їх розуміння як засобів приведення в дію механізму забезпечення державних інтересів;

– розуміння принципів верховенства права, законності, пропорційності, захисту прав людини, дотримання міжнародних зобов'язань з огляду на діяльність держави із забезпечення державних інтересів; вплив таких принципів на застосування органами державної влади юридичного механізму забезпечення державних інтересів;

– розуміння протиправності поведінки держави з огляду на обов'язок державної влади забезпечити державні інтереси, включаючи позитивні й негативні зобов'язання держави у зв'язку із забезпеченням державних інтересів;

– положення про природу інституту відповідальності держави, призначення та функції відповідальності держави з огляду на обов'язок держави забезпечувати державні інтереси, з урахуванням розуміння природи державних інтересів та ознак інституту відповідальності держави в правовій системі України і в міжнародному праві.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у докторській дисертації. Основні положення, висновки та рекомендації, що сформульовані здобувачем у докторській дисертації, в тому числі ті, що віднесені до наукової новизни,

мають відповідний рівень обґрунтованості. Результати дослідження є аргументованими та переконливими, що досягнуто завдяки використанню достатньої кількості наукових джерел, національного та міжнародного законодавства, судової практики тощо.

Докторська дисертація характеризується логічною структурою, що дозволило здобувачу системно і послідовно провести комплексне дослідження державного інтересу як правової категорії у публічному та приватному праві, включаючи природу, ознаки державних інтересів, їх місце в правовій системі, механізм забезпечення у публічно-правових і приватно-правових відносинах, відповідальність держави в механізмі забезпечення державних інтересів.

Питання у докторській дисертації аналізуються послідовно, чітко простежується їхня взаємообумовленість. Науковий апарат рецензованої докторської дисертації і наукових публікацій автора відповідають темі та предмету дослідження, матеріал викладений чітко, доступно.

Наукові положення, які відстоює Кубко А. Є., ґрунтуються на наявних досягненнях теорії держави і права, історії держави і права України, міжнародного права.

Докторська дисертація виконана за науковою спеціальністю 12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень.

Достовірність отриманих наукових результатів забезпечується широким використанням загальнонаукових і спеціальних методів наукового пізнання, обраних із врахуванням поставленої мети, визначених завдань, об'єкта та предмета дослідження (історичний, порівняльно-правовий, системно-структурний, формально-юридичний, діалектичний, аналітичний, прогностичний методи), що дало змогу вирішити основні завдання та досягти поставленої мети докторської дисертації, здійснити комплексне й ґрунтовне наукове дослідження та отримати обґрунтовані і достовірні наукові результати.

Теоретичне та практичне значення отриманих результатів полягає у визначенні теоретичних положень, формуванні методологічних підходів та практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності забезпечення державного інтересу в публічному та приватному праві, що можуть бути застосовані в діяльності суб'єктів права законодавчої ініціативи, органів державної влади, а також у навчальному процесі.

Підготовлені автором рекомендації використані в роботі Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (Лист № 82д9/9-2026/47181 від 04.03.2026), в освітньому процесі Факультету права та міжнародних відносин Державного університету «Київський авіаційний інститут» (акт впровадження № 13/18 від 18.03.2026).

Крім цього, сформульовані у дисертації теоретичні положення, висновки та рекомендації можуть бути використані у:

– *науково-дослідній роботі* – для подальших теоретичних розробок проблем забезпечення державного інтересу в публічному та приватному праві, функціонування державного механізму і здійснення повноважень органами державної влади;

– *правотворчій діяльності* – для удосконалення законодавства щодо діяльності держави і реалізації повноважень державних органів, спрямованих на забезпечення державних інтересів та підвищення ефективності їх забезпечення;

– *навчальному процесі* – під час викладання курсів лекцій та розробки навчальних програм із дисципліни «Теорія держави і права», а також похідних від неї спеціальних курсів («Міжнародний захист прав людини», «Законодавчий процес та правотворчість»).

Особистий внесок здобувача. Докторська дисертація є самостійно виконаною науковою працею, її положення та висновки розроблено автором особисто з використанням новітніх досягнень вітчизняної науки теорії держави і права та здобутків зарубіжних науковців-теоретиків права.

Деякі наукові праці, в яких відображено зміст дисертації, написані у співавторстві. Особистий внесок здобувача у цих статтях:

Skrypniuk O., Melnykovych M., Strunevych O., Kubko A., Saranov S. Transformation of the political regime in Ukraine in the times of independence: stages and features. *Amazonia Investiga*. 2022. Vol. 11. Issue 58. P. 47–56. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2022.58.10.5> – визначено завдання держави і засади взаємодії між державними і суспільними інтересами в процесі суспільної трансформації та впровадження принципів правової, демократичної держави в світлі трансформації державних інтересів і підходів до їх забезпечення.

Kubko A., Turchynov K., Chudyk N., Vladymyrov M., Matviichuk A. The principle of proportionality in the restriction of human rights during the war in Ukraine. *Amazonia Investiga*. 2024. Vol. 13. Issue 82. P. 139–149. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2024.82.10.11> – розкрито принцип пропорційності в його національно-правовій і міжнародно-правовій інтерпретації як критерій правомірності дій держави із забезпечення державних інтересів та особливості застосування цього принципу в умовах воєнного стану в Україні.

Kubko A., Berezovska N., Ioanno V., Grytsyshen D., Romanchenko Y. Challenges in Achieving Equilibrium between State Accountability and the Protection of Public Interests. *Revista de Cercetare si Interventie Sociala*. 2025. Vol. 88. P. 85–104. DOI: <https://doi.org/10.33788/rcis.88.6> – досліджено питання співвідношення між діяльністю держави із захисту своїх інтересів та її відповідальністю в контексті проблеми взаємодії між державними і суспільними інтересами.

У роботі не використовуються ідеї або розробки, що належать співавторам, з якими опубліковані результати спільних наукових досліджень.

Апробація результатів дисертації. Результати дослідження оприлюднено на 7 міжнародних і всеукраїнських науково-практичних

конференціях, зокрема: «Громадянське суспільство як чинник модернізації сучасної держави» (м. Київ, 20 квітня 2021 р.); «Україна: держава і нація» до 31 річниці відновлення української державності» (м. Київ, 4 листопада 2022 р.); «Адміністративне і фінансове законодавство як інструмент правового забезпечення діяльності органів виконавчої влади в умовах воєнного стану» (м. Київ, 20 грудня 2024 р.); «Правова система України: європейський вектор розвитку в умовах воєнного стану» (м. Київ, 21 лютого 2025 р.); «Концептуальні проблеми розвитку сучасної гуманітарної та прикладної науки» (м. Івано-Франківськ, 9 травня 2025 р.); «Технології та суспільство» взаємодія, вплив, трансформація» (м. Чернігів, 20 червня 2025 р.); «Science and Technology: Challenges, Prospects and Innovations» (Osaka, Japan, 19-21 June 2025).

Публікації. Основні положення, висновки та пропозиції, сформульовані в докторській дисертації, відображено у 33 наукових публікаціях (із них 3 у співавторстві), серед яких 1 одноосібна монографія (за результатами її опублікування здійснюється захист наукових досягнень і підготовлено наукову доповідь), 18 статей, опублікованих у наукових фахових виданнях України з юридичних наук, 2 статті, опубліковані у наукових періодичних виданнях інших держав, 3 статті у співавторстві у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, 1 розділ у колективній монографії, 7 наукових праць, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації, та 1 праця, яка додатково відображає результати дисертації.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Наукові праці, в яких опубліковано основні наукові результати дисертації:

Монографія

*(за результатами її опублікування здійснюється захист
наукових досягнень і підготовлено наукову доповідь):*

1. Кубко А.Є. Державний інтерес у публічному та приватному праві (теоретико-методологічне дослідження): монографія. Київ: ДП «Голос України», 2025. 472 с.

Статті у наукових фахових виданнях України з юридичних наук:

2. Кубко А. Є. Законні інтереси держави: деякі теоретико-методологічні питання. *Часопис Київського університету права*. 2018. № 4. С. 45–49.

3. Кубко А. Є. Реалізація державних інтересів у правовій системі України (теоретико-прикладні аспекти). *Альманах права*. 2018. Вип. 9. С. 197–201.

4. Кубко А. Є. Трансформація завдань держави: телеологічний та аксіологічний аспекти. *Бюлетень Мін'юсту України*. 2019. № 3 (209). С. 40–46.

5. Кубко А. Є. Державні інтереси і відповідальність держави: деякі питання співвідношення. *Часопис Київського університету права*. 2019. № 4. С. 28–34. DOI: 10.36695/2219-5521.4.2019.03

6. Кубко А. Є. Завдання держави і приватні інтереси (деякі проблеми балансу і противаг). *Юридична Україна*. 2019. № 6. С. 56–65.

7. Кубко А. Є. Державні інтереси і права людини: деякі питання співвідношення. *Альманах права*. 2019. Вип. 10. С. 162–166. DOI: 10.33.66.3/2524-017X-2019-10-162-166

8. Кубко А. Є. Державні інтереси в правовій системі України: поняття, ознаки, реалізація. *Публічне право*. 2020. № 1 (37). С. 160–168. DOI: <https://doi.org/10.37374/2020-37-15>

9. Кубко А. Є. Державні інтереси у правовій системі України: деякі теоретичні питання. *Держава та регіони*. Серія Право. 2020. № 2 (69). С. 14–19. DOI: <https://doi.org/10.32840/1813-338X-2020.2.2>

10. Кубко А. Є. Державні інтереси й відповідальність держави (деякі теоретичні аспекти). *Приватне та публічне право*. 2020. № 3. С. 3–8. DOI: <https://doi.org/10.32845/2663-5666.2020.3.1>

11. Кубко А. Є. Державні інтереси і міжнародні зобов'язання держави: деякі аспекти співвідношення. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 5. С. 20–23. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2020-5/3>

12. Кубко А. Є. До питання про відповідальність держави та державні інтереси. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2020. Вип. 5. Т. 1. С. 16–21. DOI: <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2020.5-1.3>

13. Кубко А. Є. Державні інтереси в правовій системі України: поняття, ознаки, призначення. *Право України*. 2020. № 6. С. 234–250. DOI: [10.33498/юуи-2020-06-234](https://doi.org/10.33498/юуи-2020-06-234)

14. Кубко А. Є. Захист державних інтересів і відповідальність держави (деякі теоретичні питання). *Альманах права*. 2021. Вип. 12. С. 170–175. DOI: [10.33663/2524-017X-2021-12-28](https://doi.org/10.33663/2524-017X-2021-12-28)

15. Кубко А. Є. Пропорційність обмежень прав людини: особливості в умовах воєнного стану. *Правова держава*. 2023. Вип. 34. С. 101–111. DOI: [10.33663/1563-3349-2023-34-101-111](https://doi.org/10.33663/1563-3349-2023-34-101-111)

16. Кубко А. Є. Обмеження держави в застосуванні механізму забезпечення державних інтересів: деякі теоретичні питання. *Правова держава*. 2024. Вип. 35. С. 180–191. DOI: [10.33663/0869-2491-2024-35-180-191](https://doi.org/10.33663/0869-2491-2024-35-180-191)

17. Кубко А. Є. Теоретичні засади захисту державного інтересу в публічному та приватному праві. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького*. Серія Право. 2025. Вип. 19 (31). С.74–79. DOI: <https://doi.org/10.33098/2078-6670.2025.19.31.74-79>

18. Кубко А. Є. Відповідальність держави в контексті забезпечення державних інтересів: деякі теоретичні питання. *Правова держава*. 2025. Вип. 36. С. 157–166. DOI: 10.33663/0869-2491-2025-36-157-166

19. Кубко А. Є. Державні і суспільні інтереси як правові категорії: деякі питання співвідношення. *Успіхи і досягнення у науці*: 2025. № 6 (16). С. 134–147. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-6\(16\)-134-147](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-6(16)-134-147)

Статті у наукових періодичних виданнях інших держав:

20. Kubko A. Legal Protection of the State Interests in Ukraine: Some Theoretical Issues, *Krakowskie Studia Małopolskie*. 2020. Nr. 4 (28). P. 17-34.

21. Кубко А. Є. До питання про законні інтереси держави (у контексті правової системи України). *Recht der Osteuropäischen Staaten*. 2020. № 06. С. 38–44.

Статті у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних

Web of Science Core Collection та/або Scopus:

22. Skrypniuk O., Melnykovych M., Strunevych O., Kubko A., Saranov S. Transformation of the political regime in Ukraine in the times of independence: stages and features. *Amazonia Investiga*. 2022. Vol. 11. Issue 58. P. 47–56. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2022.58.10.5> Видання проіндексовано у базі даних *Web of Science Core Collection*.

23. Kubko A., Turchynov K., Chudyk N., Vladymyrov M., Matviichuk A. The principle of proportionality in the restriction of human rights during the war in Ukraine. *Amazonia Investiga*. 2024. Vol. 13. Issue 82. P. 139–149.

DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2024.82.10.11> Видання проіндексовано у базі даних *Web of Science Core Collection*.

24. Kubko A., Berezovska N., Ioanno V., Grytsyshen D., Romanchenko Y. Challenges in Achieving Equilibrium between State Accountability and the Protection of Public Interests. *Revista de Cercetare si Interventie Sociala*. 2025. Vol. 88. P. 85–104. DOI: <https://doi.org/10.33788/rcis.88.6> Видання проіндексовано у базі даних *Scopus*.

Розділи у колективних монографіях:

25. Кубко А. Є. Принцип пропорційності правового регулювання в умовах воєнного стану. *Правотворення і правотворчість в умовах воєнного стану та миробудівництва*: монографія. Київ: Парламентське видавництво, 2023. С. 102–121.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

26. Кубко А. Є. Правовий захист інтересів держави: деякі теоретичні питання. *Громадянське суспільство як чинник модернізації сучасної держави*: матеріали міжнар. наук-практ. конф. (м. Київ, 20 квіт. 2021 р.). Київ: Гельветика, 2021. С. 74-78.

27. Кубко А. Є. Законодавча функція держави в рамках забезпечення державних інтересів: деякі теоретичні аспекти. *Науковий полілог «Україна: держава і нація» до 31 річниці відновлення української державності*: зб. наук. праць / Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України. Київ: «Видавництво Людмила», 2022. С. 206–211.

28. Кубко А. Є. Механізм забезпечення інтересів держави: ознаки і поняття. *Адміністративне і фінансове законодавство як інструмент правового забезпечення діяльності органів виконавчої влади в умовах воєнного стану*: матер. всеукр. круглого столу (м. Київ, 20 груд. 2024 р.). Київ. 2024. С. 262–266.

29. Кубко А. Є. Державні інтереси і обмеження прав людини: деякі питання пропорційності в умовах воєнного стану. *Правова система України: європейський вектор розвитку в умовах воєнного стану*: матер. XV міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 21 лют. 2025 р.). Київ. 2025. С. 207–209.

30. Kubko A. State Interest in Public and Private Law. *Концептуальні проблеми розвитку сучасної гуманітарної та прикладної науки*: матер. IX міжнар. наук.-практ. симпозиуму (м. Івано-Франківськ, 9 трав. 2025 р.). Івано-Франківськ. 2025. С. 115–120.

31. Кубко А. Є. Інтерес як чинник, що впливає на характер правореалізації. *Технології та суспільство: взаємодія, вплив, трансформація*: матер. IV міжнар. наук. конф. (м. Чернігів, 20 черв. 2025 р.). Чернігів. 2025. С. 119–122.

32. Кубко А. Є. Відповідальність держави в механізмі забезпечення державних інтересів: природа і ознаки. *Science and Technology: Challenges, Prospects and Innovations: Proceedings of 11th International scientific and practical conference (Osaka, Japan, 19–21 June 2025)*. Osaka, Japan. 2025. P. 379–384.

Наукові праці, які додатково відображають результати дисертації:

33. Кубко А. Є. Генезис категорії інтересу в правовій доктрині України. *Правова доктрина і державність: вектор взаємозв'язку*: монографія. Київ: Наукова думка, 2022. С. 320–341.

Відповідність принципам академічної доброчесності. Докторська дисертація Кубка Андрія Євгеновича «Державний інтерес у публічному та приватному праві (теоретико-методологічне дослідження)» є результатом самостійних досліджень здобувача. Використані ідеї, результати і тексти інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Згідно з Довідкою Інституту держави і права імені В.М. Корецького НАН України від 23 грудня 2025 року № 126/46 про результати перевірки на академічний плагіат рукопису монографії Кубка Андрія Євгеновича на тему «Державний інтерес у публічному та приватному праві (теоретико-методологічне дослідження)» за допомогою програмно-обчислювального комплексу StrikePlagiarism, академічна унікальність дослідження становить 97.36%. Наявні окремі співпадіння з власними публікаціями, назвами та статтями законів, конвенцій, сталими фразами юридичного напрямку. Незначний відсоток у 2,64% слід вважати збігом тексту, який фактично є прийнятним для проведеного аналізу в межах даного дисертаційного дослідження, що не може вважатись академічним плагіатом, і який, відповідно не порушує академічну доброчесність. Тому, вважаємо, що у монографії Кубка Андрія Євгеновича на тему «Державний інтерес у публічному та приватному праві (теоретико-методологічне дослідження)» академічного плагіату не виявлено.

Розглянувши докторську дисертацію та наукові публікації, в яких висвітлені основні наукові результати дослідження, можна дійти висновку про відсутність у дисертації та наукових працях, які розкривають її результати, академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, а також відсутність порушення інших принципів академічної доброчесності.

Ступінь використання у докторській дисертації матеріалів і висновків кандидатської дисертації здобувача. Матеріали кандидатської дисертації Кубка Андрія Євгеновича «Реалізація публічних інтересів у цивільному праві України» (2012 р.) у написанні докторської дисертації не використовувались.

Відповідність докторської дисертації паспорту наукової спеціальності, затвердженому МОН. Докторська дисертація Кубка Андрія Євгеновича «Державний інтерес у публічному та приватному праві (теоретико-методологічне дослідження)» відповідає науковій спеціальності

12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень (юридичні науки).

Особистий внесок здобувача в науку щодо розв’язання важливої теоретичної проблеми полягає в критичному переосмисленні та ґрунтовному аналізі вітчизняних та іноземних наукових джерел і законодавства, матеріалів судової практики; формулюванні мети, завдань, об’єкта та предмета дослідження; підборі методологічної основи дослідження; написанні докторської дисертації, реферату; узагальненні та теоретичній систематизації результатів власних досліджень, зокрема уперше розроблено поняття державного інтересу як об’єктивного явища державно-правової дійсності, що відображає зв’язок потреб держави і суспільства з можливістю їх задоволення правовими засобами; як правової категорії, що відображає публічно визнану державою об’єктивну необхідність задоволення державних і суспільних потреб структурованими релевантними правовими засобами. Визначено систему ознак державних інтересів, ґрунтуючись на розумінні природи сучасної української держави і її правової системи, характерною особливістю якої є інтегрованість у міжнародно-правові структури, включаючи міжнародно-правові зобов’язання, що формує якісно нові умови функціонування державних інтересів.

Розроблено поняття механізму забезпечення інтересів держави як багаторівневої системи нормативних правових засобів цілеспрямованої послідовної (стадійної) реалізації й захисту державних інтересів системою державно-правових інституцій. Обґрунтовано, що ефективне забезпечення державних інтересів вимагає обов’язкового дотримання як у публічному, так і в приватному праві принципів використання юридичних засобів, до яких належать принцип врахування зовнішніх чинників, принцип співставлення можливих засобів забезпечення інтересів держави, принцип прогнозованості ефективності засобів забезпечення інтересів держави; запропоновано розуміння юридичної відповідальності держави як

необхідного елемента механізму забезпечення державних інтересів, що виступає інтеграційним інструментом контролю діяльності держави в процесі забезпечення державних інтересів; визначено ознаки й підстави юридичної відповідальності держави з огляду на забезпечення державних інтересів і запропоновано класифікацію цих підстав, визначено особливості функцій юридичної відповідальності держави в механізмі забезпечення державних інтересів.

Наведені у докторській дисертації науково-теоретичні положення та висновки, рекомендації належать особисто здобувачу та є його науковим доробком і фактичним внеском у теорію держави і права, оскільки містять наукові положення та нові науково обґрунтовані результати проведеного дослідження, щодо яких здобувач є суб'єктом авторського права, та які розв'язують важливу проблему, пов'язану із відсутністю у теорії держави і права України комплексних досліджень державного інтересу як правової категорії і механізму їх забезпечення у публічному та приватному праві. Сформований автором концептуальний підхід до розуміння державного інтересу як правової категорії та правового механізму його забезпечення може стати поштовхом для подальших наукових досліджень як цього явища, так і інших проблем теорії держави і права.

З огляду на викладене, на підставі попередньої експертизи докторської дисертації та наукових публікацій Кубка Андрія Євгеновича, взявши до уваги підсумки фахового семінару, висновки і рекомендації його учасників, керуючись ст. 28-1 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 № 848-VIII, Порядком присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.11.2021 № 1197, наказом Міністерства освіти і науки України від 23.09.2019 № 1220 «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук», рецензенти,

ВИРІШИЛИ:

1. Докторська дисертація у вигляді наукової доповіді (захист наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії) кандидата юридичних наук Кубка Андрія Євгеновича на тему: «Державний інтерес у публічному та приватному праві (теоретико-методологічне дослідження)» відповідає вимогам, передбаченим пунктом 7 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.11.2021 № 1197, зокрема є кваліфікаційною науковою працею, виконаною здобувачем самостійно, містить наукові положення та нові науково обґрунтовані результати у галузі юридичних наук, одержані здобувачем особисто, які мають практичну та теоретичну цінність та які підтверджуються документами, що засвідчують проведення здобувачем досліджень, виконана за науковою спеціальністю 12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень (юридичні науки), відповідає паспорту згаданої наукової спеціальності, містить обґрунтовані висновки на основі одержаних здобувачем достовірних результатів, характеризується єдністю змісту, свідчить про особистий внесок здобувача в науку щодо розв'язання важливої теоретичної проблеми, відповідає принципам академічної доброчесності.

2. Кандидатом юридичних наук Кубком Андрієм Євгеновичем дотримано вимоги до опублікування результатів докторської дисертації і кількості наукових публікацій, які визначено наказом Міністерства освіти і науки України від 23.09.2019 № 1220 «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» та пунктом 8 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.11.2021 № 1197. Основні положення, висновки та пропозиції, сформульовані в докторській дисертації, відображено у 33 наукових публікаціях (із них 3 у співавторстві), серед яких 1 одноосібна монографія (за результатами її опублікування здійснюється захист наукових досягнень і підготовлено

наукову доповідь), 18 статей, опублікованих у наукових фахових виданнях України з юридичних наук, 2 статті, опубліковані у наукових періодичних виданнях інших держав, 3 статті у співавторстві у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, 2 розділи в колективних монографіях, 7 наукових праць, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації.

3. Докторська дисертація у вигляді наукової доповіді (захист наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії) кандидата юридичних наук Кубка Андрія Євгеновича на тему: «Державний інтерес у публічному та приватному праві (теоретико-методологічне дослідження)» відповідає вимогам, передбаченим пунктом 9 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.11.2021 № 1197, зокрема використання в докторській дисертації, наукових публікаціях, в яких висвітлені основні наукові результати докторської дисертації, наукових текстів, ідей, розробок, наукових результатів і матеріалів інших авторів супроводжується посиланням на автора та/або на джерело опублікування.

4. Докторська дисертація у вигляді наукової доповіді (захист наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії) кандидата юридичних наук Кубка Андрія Євгеновича на тему: «Державний інтерес у публічному та приватному праві (теоретико-методологічне дослідження)» рекомендується до попереднього розгляду у спеціалізованій вченій раді з присудження наукового ступеня доктора наук за науковою спеціальністю 12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень (юридичні науки).

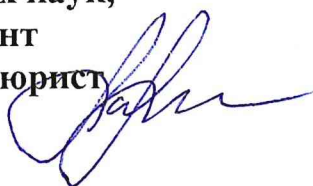
Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації у вигляді наукової доповіді (захист наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії) кандидата юридичних наук Кубка Андрія Євгеновича на тему: «Державний інтерес у публічному та приватному праві (теоретико-методологічне дослідження)»

за науковою спеціальністю 12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень (юридичні науки) підготовлено за результатами фахового семінару на базі відділу теорії держави і права Інституту держави і права імені В. М. Корецького Національної академії наук України (протокол №3 від 2 квітня 2026 року).

2 квітня 2026 р.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

завідувач відділу теорії держави і права Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України, доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАН України, заслужений юрист України

Наталія ПАРХОМЕНКО

головний науковий співробітник відділу теорії держави і права Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України, доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАН України, академік НАПрН України

Василь СІРЕНКО

провідний науковий співробітник відділу конституційного та муніципального права Інституту держави і права імені В.М. Корецького НАН України, доктор юридичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України

Олександр БАТАНОВ

Підписи рецензентів Батанова О.В., Пархоменко Н.М., Сіренка В.Ф. засвідчую

2.04.2026р.

Вчений секретар Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України
Анжеліка КРУСЯН